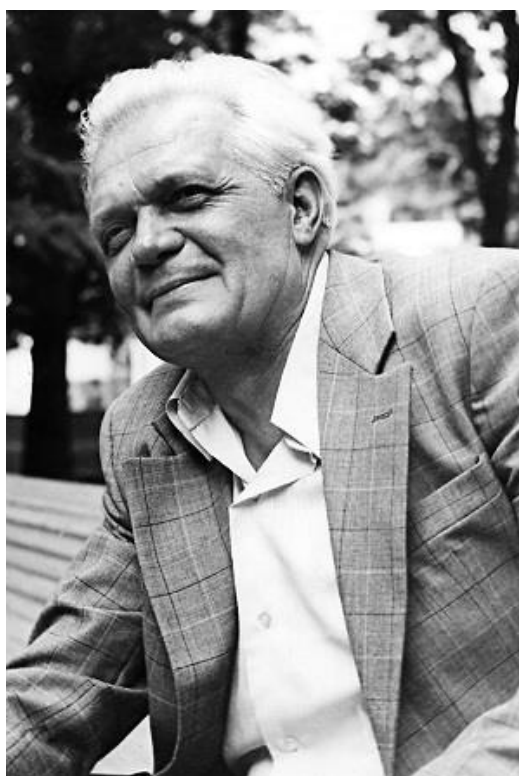

Управління культури, національностей та релігій
Миколаївської облдержадміністрації
Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім. В. О. Лягіна

Література рідного краю
Випуск 32

Король сміхології *Павло Глазовий*

Біобібліографічна пам'ятка

до 100-річчя від дня
народження поета-гумориста

Миколаїв
2023

УДК 016:821
К66

Укладач Л. Г. Шевцова
Редактор В. С. Тарасова
Відповідальна за випуск Т. А. Жайворонок

Король сміхології Павло Глазовий : біобібліографічна пам'ятка до 100-річчя від дня народження письменника / Миколаївська обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна ; уклад. Л. Г. Шевцова. – Миколаїв, 2023. – 12 с. – (Література рідного краю).

Біобібліографічна пам'ятка підготовлена до 100-річного ювілею відомого поета-гумориста Павла Прокоповича Глазового. У виданні представлена його біографія, бібліографія творів та література про життя і творчість.

Матеріали, що входять до видання, наявні у фондах Миколаївської обласної бібліотеки для дітей ім. В. О. Лягіна.

Матеріал розташовано за такими розділами:

Біографічна довідка

Окремі видання

Співавтор

Твори у збірниках, посібниках, хрестоматіях

Публікації в періодичних виданнях

Література про життя і творчість

Публікації в періодичних виданнях

Ім'я письменника на карті Миколаївщини

Література в розділах розташована в алфавітному порядку.

Глазовий Павло Прокопович

Поет-гуморист

(1922 – 2004)

Біографічна довідка

Глазовий Павло Прокопович народився 30 серпня 1922 року у селищі Новоскелюватка Казанківського району Миколаївської області в родині хлібороба. Закінчивши семирічку, вступив до Новомосковської педагогічної школи на Дніпропетровщині. Після закінчення педагогічної школи у 1940 році був призваний до служби в армії. Учасник

Другої світової війни.

Після демобілізації навчався у Криворізькому педагогічному інституті, де на нього звернув увагу Остап Вишня, який посприяв тому, щоб Павла Глазового перевели на навчання до Києва. У 1950 році він закінчив філологічний факультет Київського педагогічного інституту ім. О. М. Горького (нині Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова).

У 1950-1961 роках працював заступником головного редактора журналу «Перець». Після 1961 року, деякий час, працював на радіо редактором музично-гумористичної програми, потім став заступником головного редактора в журналі «Мистецтво», фактично очоливши відділ «Новини кіноекрану».

Павло Глазовий виступав як гуморист і сатирик, працював переважно в жанрах співомовки, віршованої гуморески, байки. Друкуватися почав з 1940 року. Перша гумористична збірка «Великі цяці» вийшла в світ 1956 року. За життя поета окремими виданнями вийшли: поема «Слався, Вітчизно моя» (1958), збірки сатири та гумору «Карикатури з натури» (1963), «Коротко і ясно» (1965), «Щоб вам весело було» (1967), «Мініатюри та гуморески» (1968), жартівлива поема «Куміада» (1969), «Усмішки» (1971), «Смійтесь, друзі, на здоров'я» (1973), «Байки та усмішки» (1975), «Весела розмова» (1979), «Хай вам буде весело» (1981), «Сміхологія» (1982), «Вибрані усмішки» (1992), «Веселий світ і чорна книга» (1996), «Сміхослов» (1997), «Сміхологія, вибране» (2003), «Архетипи» (2003).

Павло Глазовий зробив значний внесок і в дитячу літературу. Він – автор дитячих книжок: «Іванець-Бігунець» (1963), «Як сторінка, то й картинка» (1964), «Про Сергійка-Нежалійка та клоуна Бобу» (1965),

«Перчення» (1966). У співавторстві з Федором Маківчуком написані «Пушок і Дружок» (1957) та «Старі друзі» (1959), а з Богданом Чалим – «Про відважного Барвінка та Коника-Дзвоника» (1958).

Впродовж свого життя він опублікував 13 збірок гумору та сатири для дорослих, 8 дитячих збірок та багато інших творів.

Павло Глазовий – лауреат премії імені Остапа Вишні 1988 року за книгу «Сміхологія», 1993 року йому було присвоєно почесне звання «Заслужений діяч мистецтв України», 1996 року він став першим лауреатом премії ім. Петра Сагайдачного, лауреат літературної премії імені Наталі Забіли, 1997 року, за вагомий внесок в українську літературу, нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня, 2012 року відзначений медаллю Міжнародного добродійного фонду «Українська хата» – «За добродійність».

Член СП СРСР (1968).

Помер 29 жовтня 2004 року. Похований у Києві на Байковому кладовищі.

Окремі видання

Архетипи : [гумор, сатира] / П. П. Глазовий. – Київ : МАУП, 2003. – 234 с.

Байкографія / П. П. Глазовий. – Київ, 1997. – 220 с.

Весела розмова : гумор та сатира / П. П. Глазовий. – Київ: Молодь, 1979. – 112 с.

Веселий світ і Чорна книга : гумор, лірика, проза / П. П. Глазовий. – Київ: Укр. письменник, 1993. – 366 с.

Веселі казки : для дошк. та мол. шк. віку / П. П. Глазовий; худож. А. Василенко. – Київ: Веселка, 1990. – 80 с.: іл.

Вибране. Байки. Гуморески. Усмішки / П. П. Глазовий. – Київ: Дніпро, 1974.– 142 с.

Вибрані твори Павла Глазового : [збірка] / П. П. Глазовий. – Київ : Київ, 2020. – 152 с.

Гуморески. Старі й нові : книжка для дорослих (і кілька жменьок дітям) / П. П. Глазовий ; іл. К. Лавро. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2007. – 336 с. : іл.

Іванець-бігунець : [вірші: для дошк. віку] / П. П. Глазовий; мал. В. Аптекарева. – Київ: Дитвидав УРСР, 1963. – 25 с.: іл.

Перчення : [для мол. шк. віку] / П. П. Глазовий ; худож. В. Решетов. – Київ : Веселка, 1966. – 24 с.: іл.

Про Сергійка-нежалійка та клоуна Бобу. Іванець-бігунець та багато інших віршиків : для дітей дошк. та мол. шк. віку / П. П. Глазовий ;

худож. С. Боримська, О. Ковальчук. – Київ : ФОП Стебеляк, 2014. – 56 с. : іл. – (Павло Глазовий – діткам).

Сміхологія : вибране / П. П. Глазовий. – Київ : Діокор, 2003. – 526 с.

Сміхослов : [гумор і сатира] / П. П. Глазовий. – Київ : Газета «Вечірній Київ», 1997. – 304 с.

Як сторінка – то й картинка : [для дошк. віку] / П. П. Глазовий; мал. В. Григор'єва, К. Полякової. – Київ : Дитвидав, 1964. – 20 с.: іл.

Співавтор

Чалий, Б. Й. Про відважного Барвінка і коника Дзвоника : [поетична казка : для дошк. та мол. шк. віку] / Б. Й. Чалий, П. П. Глазовий ; худож. Т. Л. Кудиненко. – Київ : Школа, 2007. – 80 с. : іл.

Твори у збірниках, посібниках, хрестоматіях

Гарні імена; Ерудований Филимон; Дивовижне слово : [вірші] / П. П. Глазовий // Живлюща сила ємигії : літературна антологія Миколаївщини : для початкової школи / гол. ред. В. І. Шуляр ; уклад.: В. І. Шуляр, Д. Лукьяненко. – Миколаїв : Іліон, 2019. – С. 25-26: іл. – (Південна бібліотека).

«Колись жилось простіш поетам...» ; Благодушність ; Гірка наука : [байки] / П. Глазовий // Миколаївський оберіг. – Миколаїв, 2004. – С. 37-38. ; Миколаївський оберіг. – Миколаїв, 2007. – С. 37-39.

Копієчка; Наші хлопці; Руськомовний депутат; Кухлик; Лопух; Чудний школяр; Нервовий пасажир; Чого жінці шкода; Сварка : [байки] / П. Глазовий // Живлюща сила ємигії : літературна антологія Миколаївщини / [гол. ред. В. І. Шуляр ; уклад.: І. Ю. Береза, П. М. Водяна, В. І. Марущак та ін.]. – Миколаїв : Іліон, 2015. – С. 140-143.

Приблудна культура; Руськомовний депутат; У новій крамниці; Родичі; Чого жінці шкода; Перший суп; Виряджала мати сина : [байки] / П. П. Глазовий // Література рідного краю. Письменники Миколаївщини : посібник-хрестоматія / уклад. і заг. ред. Н. М. Огренич. – Миколаїв : Видво МОППО, 2003. – Миколаїв, 2003. – С. 77-80.

Про Гарбузика-боягузика; Перчення : [вірші] / П. П. Глазовий // Живлюща сила ємигії : літературна антологія Миколаївщини : для дошкільнят / гол. ред. В. І. Шуляр ; уклад.: В. І. Шуляр, Д. Лукьяненко. – Миколаїв : Іліон, 2019. – С. 16-22 : іл. – (Південна бібліотека).

Серед темної ночі; Кто шумел?; Заморські гості; Мова величава; Красотульки : [гуморески] / П. П. Глазовий // Шингоф, І. Л. Українська література : хрестоматія. 6 кл. / І. Л. Шингоф. – Донецьк, 1999. – С. 225-228.

Публікації в періодичних виданнях

Акровірш : вірш / П. Глазовий // Малятко. – 2020. – № 9. – С. 18.

Баєчка з веселого світу : [гуморески] / П. Глазовий // Літературна Україна. – 2001. – 25 жовт. – С.12.

Іграшки розсердились : вірш / П. Глазовий // Малятко. – 2021. – № 1. – С. 8.

Кухлик : вірш / П. Глазовий // Бедрик. – 2021. – № 2. – С. 8

Ласкова Варшава та інші гуморески й фейлетони / П. Глазовий // Літ. Україна – 2003. – 9 жовт. – С. 8.

Нові усмішки / П. Глазовий // Зірка. – 1996. – 23 лют. – С. 4.

Свіжі усмішки / П. Глазовий // Літературна Україна. – 1996. – 22 серп. – С. 8.

Сміхотерапія Павла Глазового : [«Нові українці» з книги «Архетипи»] / П. Глазовий // Український південь. – 2003. – 18-25 верес. – С. 7.

Українське сало; Змагайтеся, чорноброві!; Поп-культура : [гуморески] / П. Глазовий // Рідне Прибужжя. – 2001. – 12 лип.

Чом бандури не дзвенять; Про мистецтво шароварне... : [із нової збірки «Архетипи»] / П. Глазовий // Укр. культура. – 2003. – № 9. – С. 30.

Чудний школяр : [вірш] / П. Глазовий // Диво-Деревце. – 2014. – № 8/9. – С. 23 : іл. кольор.

Література про життя і творчість

Більчук, Б. Павло Глазовий : [біогр. довідка] / Б. Більчук // Більчук, Б. Українські та зарубіжні письменники : розповіді про життя і творчість / Б. Більчук. – Тернопіль : підручники і посібники, 2007. – С. 43-47.

Глазовий Павло : [біогр. довідка] // Живлюща сила емігрії : літературна антологія Миколаївщини / [гол. ред. В. І. Шуляр ; уклад.: І. Ю. Береза, П. М. Водяна, В. І. Марущак та ін.]. – Миколаїв : Іліон, 2015. – С. 139.

Глазовий Павло Прокопович, поет-гуморист // Літературна Миколаївщина в особах: бібліогр. покажчик. – Миколаїв, 2001. – С. 30-31.

Глазовий Павло Прокопович : [біогр. довідка] // Мистецтво України: біогр. довідник. – Київ, 1997. – С. 152.

Глазовий Павло Прокопович : [біогр. довідка] // Укр. літ. енциклопедія. – Київ, 1988. – Т.1. – С. 428.

Глазовий Павло Прокопович : [біогр. довідка] // Хто є хто на Миколаївщині: видатні земляки : довідник. – Київ, 2005. – С. 23.

- Глазовий Павло : [біогр. довідка] // Література рідного краю. Письменники Миколаївщини : посібник-хрестоматія / уклад. і заг. ред. Н. М. Огренич. – Миколаїв : Вид-во МОІППО, 2003. – С. 75-76.
- Жадько, В. О. Глазовий Павло Прокопович : [біогр. довідка] / В. О. Жадько // Жадько, В. О. Некрополь на Байковій горі. – Київ : СПД Жадько В. О., 2008. – С. 421.
- Жадько, В. Поет-гуморист: особистості краю / В. Жадько // Узбереги Божої ріки : історичний календар Миколаївщини (1703-2003) / авт. проекту, упоряд. і видавець В. О. Жадько. – Київ, 2003. – С. 490.
- Карпенко, В. З ювілеєм, великий сміхотворцю! : [післямова] / В. Карпенко // Глазовий, П. П. Сміхослов : [гумор і сатира] / П. П. Глазовий. – Київ : Газета «Вечірній Київ», 1997. – 301-302 с.
- Косяченко, В. Т. Глазовий Павло Прокопович (1922-2004) / В. Т. Косяченко // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 5 : Вод-Гн. – С. 660-661.
- Оліфіренко С. М. Глазовий Павло (1922-2004) – поет-сатирик // Оліфіренко С. М. Універсальний літературний словник-довідник : [довід. вид.] / С. М. Оліфіренко, В. В. Оліфіренко, Л. В. Оліфіренко. - Донецьк : БАО, 2008. – С. 65-66.
- Павло Глазовий : [біогр. довідка] // Письменники Радянської України. 1917–1987 : біобібліогр. довід. / авт.-упоряд. В. К. Коваль, В. П. Павловська. – Київ, 1988. – С. 136.
- Павло Глазовий : [біогр. довідка] // Усі українські поети : довідкове видання / упоряд.: Ю. І. Хізова, В. В. Щоголева. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2008. – С. 43-47.
- Павло Глазовий (1922-2004) // Українські поети : довідник / відп. за вип. та худож. ред. М. І. Преварська. – Київ : Велес, 2015. – С. 40-43.
- Старовойт, Л. В. Багатство жанрово-стильової палітри гумористики Павла Глазового / Л. В. Старовойт // Старовойт, Л. В. Література Миколаївщини : навч. посібник до курсу «Літературне краєзнавство» для студентів філологічних спеціальностей / Л. В. Старовойт. – Миколаїв, 2014. – С. 108-113.
- Старовойт, Л. В. Розмаїття жанрово-стильової палітри гумористики Павла Глазового / Л. В. Старовойт // Старовойт, Л. В. Письменники Миколаївщини: літературно-критичні матеріали до курсу «Літературне краєзнавство» : навч. посібник для студентів філологічних спеціальностей / Л. В. Старовойт. – Миколаїв, 2007. – С. 93-98.
- Шингоф, І. Л. Павло Глазовий : [біогр. довідка] / І. Л. Шингоф // Шингоф, І. Л. Українська література. хрестоматія. 6 клас / І. Л. Шингоф.– Донецьк, 1999. – С. 223 – 225.

Шитюк, М. М. Глазовий Павло Прокопович : [біогр. довідка] / М. М. Шитюк, Є. Г. Горбуров, К. Є. Горбуров // Шитюк, М. М. Слава і гордість Миколаївщини : навч. посіб. / М. М. Шитюк, Є. Г. Горбуров, К. Є. Горбуров. - Миколаїв : Видавець Шамрай П. М., 2012. – С. 126-128 : іл. – (75-річчю утворення Миколаївської області присвячується).

Публікації в періодичних виданнях

Білятинський, О. І. Вивчаємо гуморески Павла Глазового : 6 клас / О. І. Білятинський // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2014. – № 30. – С. 7-10.

Гостре слово Павла Глазового // Культура і життя. – 2012. – 7 верес. – С. 13.

Дудар, Е. «Тече вода, тече бистра»... : роздуми, навіяні 80-річчям Павла Глазового / Е. Дудар // Літературна Україна. – 2002. – 19 верес. – С. 6.

Зубко, Л. Сміхотворець / Л. Зубко // Шкільна бібліотека. – 2013. – № 13/14. – С. 39-41.

Кореневич, Л. Казка про 80-ліття Сміхослова / Л. Кореневич // Урядовий кур'єр. – 2002. – 21 верес. – С. 8.

Кремінь, Т. Король сміхології : [Павло Глазовий] // Соборная улица. – 2012. – № 2. – С. 81-83.

Кривенко, Г. «З любов'ю – Павло Глазовий» / Г. Кривенко // Рідне Прибужжя. – 2001. – 12 лип. – С. 6.

Крутих, М. «Усмішки Глазового – 2017»: під знаком ювілею / М. Крутих // Рідне Прибужжя. – 2017. – № 28(13 лип.). – С. 19.

Миколаївський обласний центр народної творчості запросив прихильників українського слова з усієї України на VII фестиваль-конкурс гумору та сатири «Усмішки Глазового».

Мирошніченко, А. Будет музей Павла Глазового : [прошел четвертый Всеукраинский фестиваль-конкурс «Усмішки Глазового»] / А. Мирошніченко // Южная правда. – 2011. – №109(6 окт.). – С. 2.

Над байками Павла Глазового хохотал весь СССР // Николаевские новости. – 2015. – № 139(18 нояб.). – С. 8 : фот. – (Знаменитые николаевцы).

Наш Павло Прокопович // Рад. Прибужжя. – 1997. – 16 серп.

Павлів, І. Життєствердний сміх Павла Глазового : урок позакласного читання у 6 класі / І. Павлів // Дивослово. – 2012. – № 4. – С. 25-27.

Павло Глазовий. Слово як зброя : 95 років від дня народження (1922-2004) // Шкільний світ. – 2016. – № 24. – С. 21-24.

Перший лауреат літературної премії ім. Петра Сагайдачного // Літературна Україна. – 1996. – 24 жовт. – С. 2.

Парфьонов, Л. Усмішки Глазового: [про конкурс виконавців гумору та сатири, присвячений відомому гумористові] / Л. Парфьонов // Українська культура. – 2008. – №12. – С. 37

Ржепецький, Л. Поетів звать солов'ями / Л. Ржепецький // Рідне Прибужжя. – 2002. – 31 серп.

«Сіхологія» Павла Глазового // Щотижня. – 2021. – № 4(19-24 серп.). – С. 3 : фот. – (Постаті).

Сом, М. Хто не любить Глазового?. : до 90-річчя від дня народження письменника / М. Сом // Літературна Україна. – 2012. – 6 верес. – С. 1, 11.

Хіль, Ю. Щоб людям весело було: 30 серпня 2007 виповнюється 85 років від дня народження патріарха української сатири й гумору П. П. Глазового / Ю. Хіль // Рідне Прибужжя. – 2007. – 28 серп. – С. 4.

Чиженко, А. Гумористичний феномен Павла Глазового / А. Чиженко // Рідне Прибужжя. – 2008. – 4 листоп. – С. 3.

Шпак, В. «Ви тут гості тимчасові, Україна – вічна» : 95 років від дня народження Павла Глазового / В. Шпак // Урядовий кур'єр. – 2017. – № 158(24 серп.). – С. 7.

Ім'я письменника на карті Миколаївщини

Пам'ятний знак в смт. Казанка

Пам'ятний знак поету-сатирику Павлу Глазовому відкрито 26 жовтня 2007 року і встановлено в смт. Казанка по вулиці Миру біля приміщення Приват Банку. На ньому викарбувано напис: «П. П. Глазовий (1922 – 2004). Корифею української сатири і гумору, земляку Павлу Прокоповичу Глазовому від вдячних нащадків» та слова великого поета:

Я так люблю веселий сміх,
Веселий сміх, що гріє всіх!
Переливаю в слово радість,
Яку в душі своїй зберіг.
І я щасливий, що пишу
Хорошим людям на потіху.
Ловлю в очах іскрини сміху
І довго в серці їх ношу.

Автор проєкту – член народних умільців «Прибужжя», самодіяльний художник Олійник Фердинанд Сергійович.

Районний краєзнавчий музей

Планується створити окремий музей, присвячений видатному казанківцю П.П.Глазовому. Наразі зібрано більше 500 експонатів (особисті речі, рукописи, друковані видання творів, фотографії), які зберігаються в районному краєзнавчому музеї. Музейні стенди, присвячені життєвому та творчому шляху Павла Глазового, завжди доступні відвідувачам музею. В літній період в центрі Казанки діє «Музей просто неба» – експозиція музейних матеріалів по творчості П.П.Глазового.

Всеукраїнський фестиваль-конкурс виконавців гумору та сатири «Усмішки Глазового»

Починаючи з жовтня 2008 року, рішенням Миколаївської обласної ради від 25 грудня 2007 року N 4 започатковано щорічне проведення Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців у жанрі гумору та сатири «Усмішки Глазового» на Казанківщині. До участі у фестивалі-конкурсі запрошуються лауреати обласних, Всеукраїнських, міжнародних оглядів, конкурсів та фестивалів. З кожним роком розширюється географія учасників фестивалю.

Один день фестивалю присвячується виїзду учасників і гостей фестивалю на малу батьківщину П.Глазового (екскурсійний туристичний маршрут «Новоскелеватка – батьківщина П.П.Глазового»).

Пам'ятний знак у селі Новоскелеватка

На жаль, хатина де жив Павло Прокопович Глазовий, не збереглась. Про те, що саме в селі Новоскелеватка народився Павло Глазовий, тепер свідчить тільки меморіальний знак – камінь з червоного граніту, на якому викарбувано слова: «На цьому місці знаходилась хата родини Глазових, в якій 30 серпня 1922 року народився відомий поет-сатирик, корифей української сатири та гумору П.П. Глазовий».

А ще в селі Новоскелеватка збереглася школа, до якої ходив малий Павло Глазовий. Про що свідчить меморіальна дошка на школі.

Вулиця Павла Глазового

Згідно з Законом України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» від 09 квітня 2015 року № 317-VIII, вулиця Павла Глазового з'явилася у м. Миколаєві та у с. Надбузьке Миколаївського району.

Зміст

Біографічна довідка	3
Окремі видання	4
Співавтор	5
Твори у збірниках, посібниках, хрестоматіях	5
Публікації в періодичних виданнях	6
Література про життя і творчість	6
Публікації в періодичних виданнях	8
Ім'я письменника на карті Миколаївщини	9